

Kierrätys

ĖORI

Tavoitteet

- Pohtia, miksi kierrättäminen kannattaa
- Oppia, mitä tarkoittaa kiertotalous
- Tutustua jätehierarkiaan ja pohtia, kuinka itse voi vähentää jätteen määrää
- Oppia, mitä eroa on kierrätyksellä ja uusiokäytöllä
- Tutustua eri jätelajeihin
- Harjaannuttaa lajittelutaitoja

Avainsanat

- Jäte
- Lajittelu
- Kierrätys
- Uusiokäyttö
- Kiertotalous
- Jätehierarkia
- SER
- Ekotehokkuus

Jäte ja lajittelu

Jäte

- Käytöstä poistettu tai poistuva materiaali, joka odottaa lajittelua ja jatkokäsittelyä

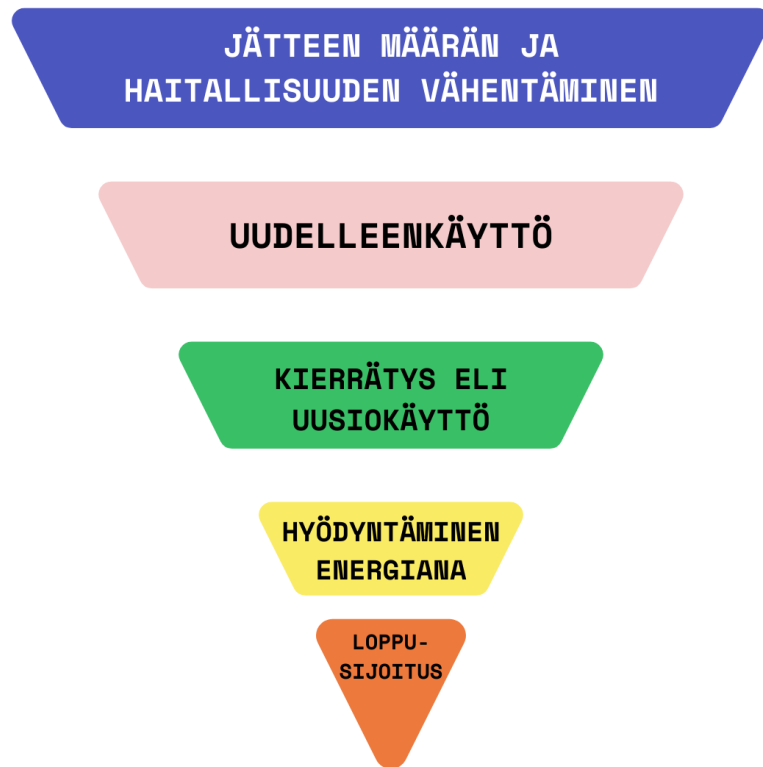
Lajittelu

- Jätteen erottelu eri jätelajikkeisiin
- Hyötykäyttöön kelpaavien materiaalien erottelu: esimerkiksi muovi, metalli, paperi

Paras jäte on syntymätön jäte!

- **Jätehierarkia** kuvaa jätehuollon tärkeysjärjestystä → ylimpien tasojen toimet ensisijaisia
- Kaiken perustana on vähentää jätteen määrää
- Jätteen loppusijoitus on viimeinen vaihtoehto
- Vältetään ylikulutusta ja käytetään luonnonvarojamme kestävästi

**JÄTTEEN MÄÄRÄN JA
HAITALLISUUDEN VÄHENTÄMINEN**

Vältetään turhia ja lyhytikäisiä hankintoja

UUDELLEENKÄYTTÖ

Vanhoille tavaroille uusi käyttötarkoitus

**KIERRÄTYS ELI
UUSIOKÄYTTÖ**

Esimerkiksi biojätteen keräys

**HYÖDYNTÄMINEN
ENERGIANA**

Kierrätyskelvottomasta
sekajätteestä energiaa

**LOPPU-
SIJOITUS**

Loppusijoittaminen jätekeskukseen

Mitä eroa on kierrätyksellä ja uudelleenkäytöllä?

- **Kierrätys eli uusiokäyttö**
 - Tuote muutetaan raaka-aineiksi, joista valmistetaan uusi tuote
 - Esimerkiksi metalliset tölkit sulatetaan ja niistä valmistetaan uusia tölkkejä
- **Uudelleenkäyttö**
 - Tuotetta käytetään sellaisenaan tai vain hieman muokattuna uudessa käyttötarkoituksessa
 - Esimerkiksi vanhoista farkuista ommeltu laukku tai vanhan paidan käyttö siivousliinana

Miksi kierrättäminen kannattaa?

- Säästää luonnonvaroja
- Säästää energiaa
- Edistää kiertotaloutta
- Vähentää uusien raaka-aineiden tarvetta
- Kierrättämällä voi säästää ja ansaita rahaa
- Suojelee ympäristöä

Kierrätys kotona

- Kotiin olisi hyvä varata lajitteluastiat 7 **jätelajille**
 - Biojäte
 - Paperi
 - Lasipakkaukset
 - Metalli
 - Kartonkipakkaukset
 - Muovipakkaukset
 - Sekajäte
- Montako näistä löytyy kotoasi?

Mitä muita jätelajeja tiedät?

Esimerkkejä:

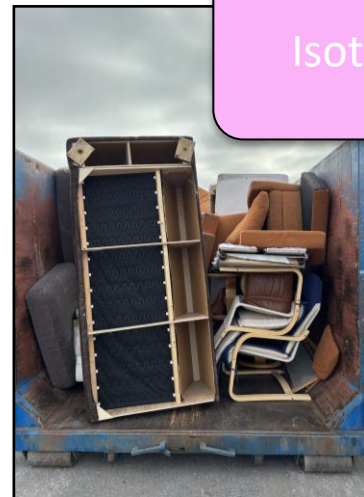
Sähkölaiteromu
(SER)

Vaarallinen jäte

Poistotekstiilit

Isot jätteet

Puutarhajätteet

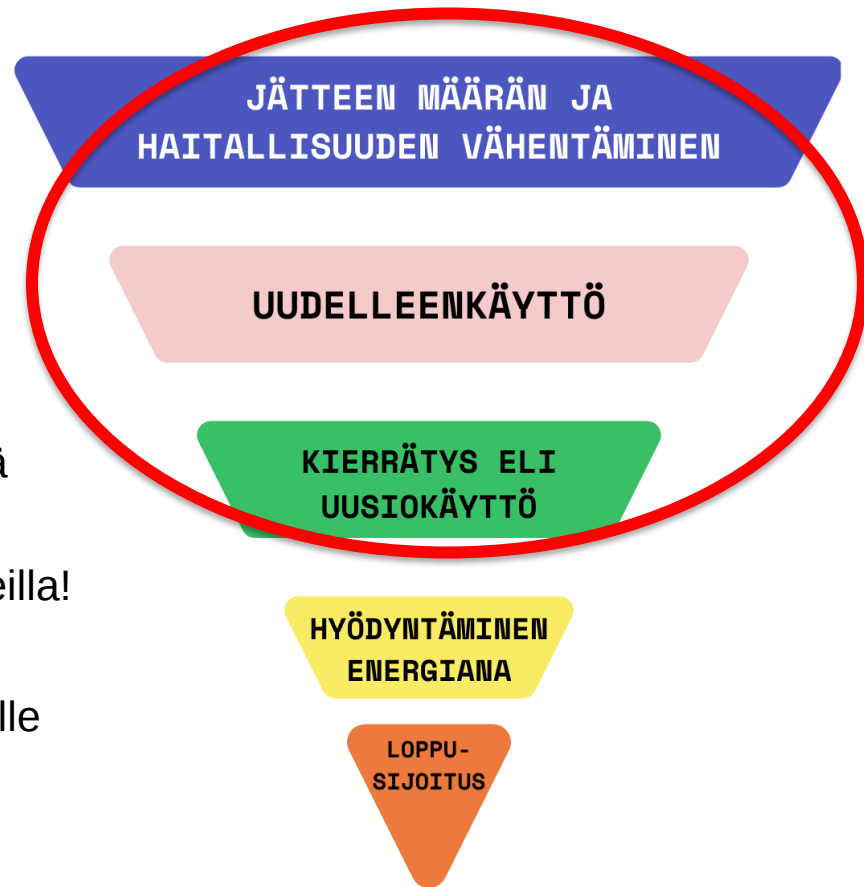

Lisätietoa lajitteluun liittyen: keraamo.fi

Pohdinta: Kuinka voit itse vähentää jätteen määrää?

- Esimerkiksi
 - Osta pitkään kestäviä tuotteita
 - Osta todelliseen tarpeeseen
 - Lainaa kaverilta
 - Huolla ja korjaa
 - Keksi vanhoille esineille uutta käyttöä
 - Lajittele kierrätyskelpoiset materiaalit
 - Hanki käytettynä: käy vaikka kirppareilla!

→ Helposti toteutettavat keinot painottuvat jätehierarkian kolmelle ylimmäselle tasolle

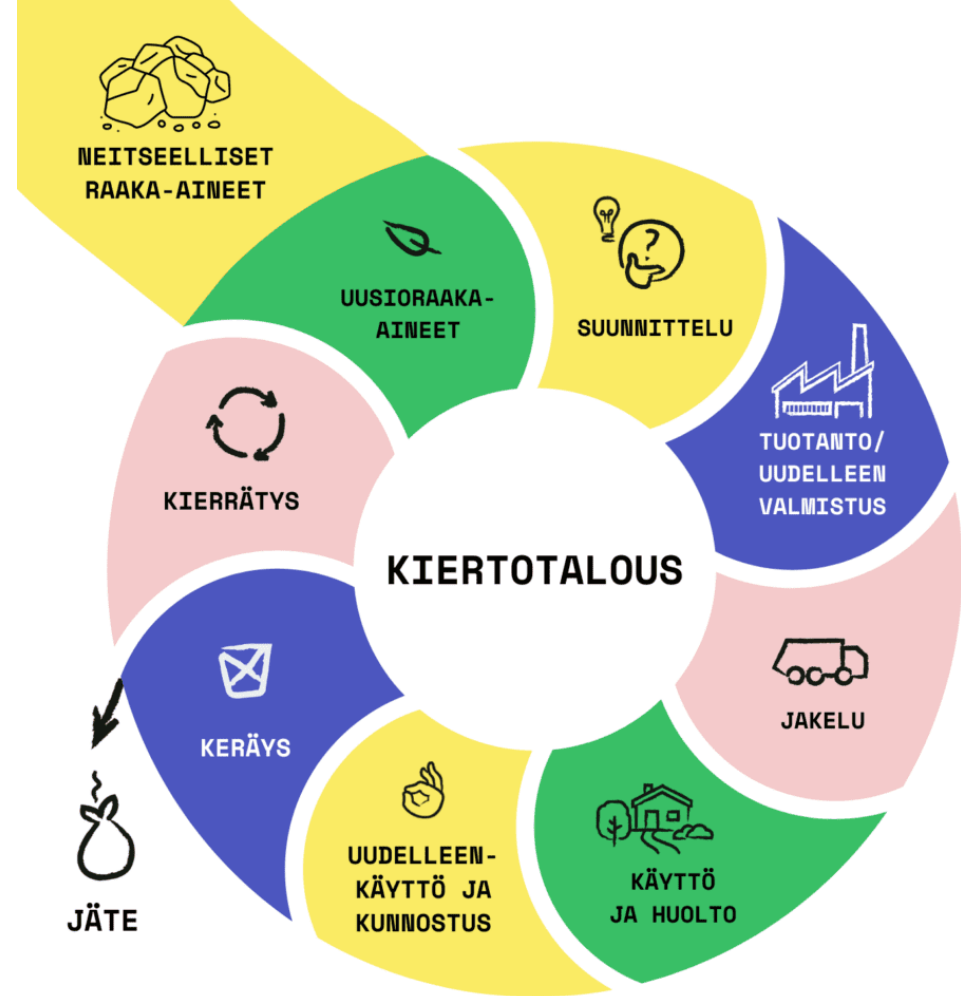
Korjaa ostamisen sijaan!

- Jotta jätettä syntyisi vähemmän, on kannattavaa korjata vanha tuote uuden ostamisen sijaan
- Mikäli et itse pysty tai osaa, etsi apua [Korjaa.se](https://korjaa.se)-sivustolta

Kiertotalous

- Materiaalit ja tuotteet kiertävät mahdollisimman pitkään
 - Lainataan, vuokrataan, kunnostetaan ja kierrätetään
 - Mahdollisimman vähän jätettä – kierrättäminen keskiössä!

Porissa edistetään kiertotaloutta

- Seurataan Porin kaupungin [kiertotalouden tiekarttaa](#) eli suunnitelmaa siitä, kuinka kaupunki toimii kestävästi
- Esimerkkejä, kuinka kiertotaloutta edistetään
 - Yhteiskäyttö: esimerkiksi kirjastosta lainattavat soittimet
 - Ruokahävikin vähentäminen: kouluilta jäävää ruokaa hyväntekeväisyyteen
 - Vähemmän kertakäyttöt tuotteita: vältetään esimerkiksi kertakäyttöastioita

Ekotehokkuus korostuu kiertotaloudessa

- Ekotehokkaat tuotteet tuotetaan mahdollisimman ympäristöystävällisesti
- Tuotteita käytetään myös mahdollisimman tehokkaasti ja pitkään
- Tuotteita ei käytetä turhaan

Kertakäyttöisyys

Määrä

Tavara

Yltäkylläisyys

Kestävyys

Laatu

Palvelu

Kohtuus

Pohdintatehtävä: Mitä tekisit seuraaville tavaroille?

1. Pieneksi jäänyt sadetakki
2. Juoksulenkkarit, joiden pohjat ovat kuluneet rikki
3. Lelu, jolla et enää leiki
4. Tyhjä lasipurkki
5. Haljennut muoviämpäri
6. Kirja, jota et aio enää lukea uudelleen
7. Tyhjä, pantillinen limsapullo
8. Reppu, jonka yksi sauma on ratkennut hieman käytössä
9. Vanha kännykkä, joka on vielä käyttökelpoinen
10. Hajonnut hiustenkuivain

[Tutki Keräämön sivuilta, miten voit lajitella ja minne voit toimittaa erilaisia jätteitä!](#)

Vastaukset

1. Pieneksi jääneen sadetakin voi **lahjoittaa vaikka pikkusisarukselle, myydä kirpputorilla tai laittaa vaatekeräykseen (esimerkiksi Konttiin).**
2. Puhki kuluneet lenkkarit kuuluvat **sekajätteeseen.**
3. Hyväkuntoisen lelun voit esimerkiksi **antaa toiselle, myydä kirpputorilla tai lahjoittaa hyväntekeväisyyteen.**
4. Tyhjä lasipurkki kuuluu **lasinkeräykseen.**
5. Muoviämpäri ei kuulu muovijätteeseen, vaan **sekajätteeseen!** Muovikeräykseen voi lajitella vain muovipakkauksia.
6. Kirjan voit **antaa seuraavalle luettavaksi, myydä kirpputorilla tai antaa esimerkiksi kirjojen keräykseen.** Esimerkiksi Porin kirjasto.
7. Tyhjä, pantillinen limsapullo kannattaa viedä **pullonkeräyspisteelle**, jotta saa pantin!
8. Reppu, joka sauma on mennyt hieman rikki käytössä, kannattaa vielä **korjata itse tai viedä vaikka suutarille.**
9. Vanhan kännykän voit **antaa tai myydä toiselle, tai palauttaa niitä myyviin liikkeisiin.**
10. Hajonneen hiustenkuivaimen voi palauttaa ilmaiseksi **SER-keräyspisteeseen.** Ethän heitä rikkiinäisiä tai käyttämättömäksi jääneitä sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekajätteeseen!

Harjoittele lajittelua lisää:

[Lajittelukoulu - Rinkiin.fi](https://www.rinkiin.fi/)

Koko maan kartonki Porin käsissä!

- Tiesitkö, että Porissa käsiteltiin vuonna 2024 lähes 100 % suomalaisten kartongista?
- Kartongit kerätään Aittaluotoon, ne paalataan ja kuljetetaan edelleen tehtaille materiaaliksi

Corex Finland Oy valmistaa hylsykartonkia käytettäväksi mm. WC-paperirulliin Porin kartonkitehtaalla.

Yhteenveto

- Jätehuollossa ensisijaista on vähentää jätteen määrää, kierrättää ja uusiokäyttää
- Kiertotaloudessa materiaalit ja tuotteet kiertävät mahdollisimman pitkään
- Kotiin kannattaa varata lajitteluastiat 7 jätelajille
 - Biojäte, muovipakkaukset, metalli, lasipakkaukset, paperi, kartonkipakkaukset, sekajäte
- Paras jäte on syntymätön jäte!
 - Osta vain tarpeeseen, lainaa, korjaa ja keksi uusia käyttötarkoituksia

